

Ecologisch werkprotocol

Ecologisch werkprotocol bedrijvenpark Ambachtsezoo, Hendrik-Ido-Ambacht

Voorschriften voor zorgvuldige uitvoering van werkzaamheden in het kader van de Wet Natuurbescherming

Opdrachtgever

Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

Status

Definitief V2

Colofon

Titel

Ecologisch werkprotocol bedrijvenpark Ambachtsezoom, Hendrik-Ido-Ambacht

Subtitel

Voorschriften voor zorgvuldige uitvoering van werkzaamheden in het kader van de Wet Natuurbescherming

Projectcode	Datum	Status
18-352	18 december 2018	Definitief V2

Auteur[s]

R. (Rienk) Apperloo

Modellering & GIS

R. (Rienk) Apperloo

Tweede lezer

M. (Mark) Hoksberg

Opdrachtgever

Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Apperloo, R.. (2018). Ecologisch werkprotocol bedrijvenpark Ambachtsezoom, Hendrik-Ido-Ambacht. Voorschriften voor zorgvuldige uitvoering van werkzaamheden in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport 18-352. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

1.	Situatie	4
1.1	Algemene gegevens	4
1.2	Situatie	4
1.3	Doelstelling	6
1.4	Status en gebruik	6
2.	Soorten	7
3.	Mitigerende maatregelen	12
3.1	Algemeen	12
3.2	Dempen watergangen	13
3.3	Slopen schuren	13
3.4	Voorbelasten	13
3.5	Kappen bomen	13
4.	Contactgegevens	14
5.	Geraadpleegde bronnen	15

Bijlagen

Bijlage 1 Ruimtelijke weergave plannen

Bijlage 2 Ecologisch logboek

Bijlage 3 Te handhaven bomen

1. Situatie

1.1 Algemene gegevens

Algemene gegevens	
Titel project	Ecologisch werkprotocol bedrijvenpark Ambachtsezoom, Hendrik-Ido-Ambacht
Werkzaamheden	Voorbelasten bouwgrond Bouwrijp maken (o.a. landbouwgrond afgraven, nieuwe watergangen graven, bestaande sloten dempen, erfbebouwing slopen)
Uitvoering	Periode van 19 november 2018 tot circa maart 2019.
Opdrachtgever	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
Uitvoerder	Nader te bepalen
Aanwezige en beschermde waarden en soorten	Kleine modderkruiper, Bittervoorn en broedvogels

1.2 Situatie

Aan de zuidkant van Hendrik-Ido-Ambacht wordt een nieuw bedrijventerrein aangelegd, genaamd bedrijvenpark Ambachtsezoom. Het terrein wordt begrensd door de Ambachtsezoom, de westkant van het kavel Rijdsdijk, de Langeweg, De Baak, de A16 en de Reeweg (zie ook figuur 1.1). De oppervlakte is 20 hectare. Het betreft nu grotendeels open gras- en akkerland met smalle kavelslootjes. Binnen de bestemmingsplangrens ligt één bewoond adres: De Baak 28. Overige bebouwing binnen de plangrens betreft oude schuren achter De Baak 12 en een kassencomplex met schuur achter De Baak 8. Langs de randen van het gebied en rondom de erven is opgaande beplanting aanwezig. Ook zijn er nog een dubbele en een enkele bomenlaan aanwezig langs de opritten van twee reeds gecomoveerde erven; respectievelijk De Baak 26 en 30.

De gemeente heeft reeds diverse voorbereidende werkzaamheden uitgevoerd zoals het slopen van twee kassencomplexen en het amoveren van twee erven. Voor de verdere realisatie is het nodig om resterende bebouwing binnen het plangebied te amoveren, watergangen te verleggen en 338 bomen te kappen. Vervolgens wordt er een grote centrale waterpartij aangelegd. Na het bouwrijp maken en realisatie van de infrastructuur worden kavels uitgegeven, die een groen karakter krijgen. Er

worden minimaal 376 bomen herplant. Nu moet het terrein bouwrijp worden gemaakt. Ten behoeve van het bouwrijp maken worden watergangen gedempt, schuren achter De Baak 12 gesloopt en de locaties voor de infrastructuur worden voorbelast. De benodigde grond voor het voorbelasten wordt verkregen door het schrapen van de toplaag op diverse locaties in het plangebied. Wanneer het voorbelasten is voltooid wordt de grond uitgereden binnen de grenzen van het plangebied.

Het perceel aan De Baak 28 blijft voorlopig in zijn huidige staat gehandhaafd. In bijlage 1 is een ruimtelijke weergave van de huidige opgave opgenomen, waarbij ook De Baak 28 is geëxclaveerd.

Figuur 1.1: Globale ligging plangebied (rood omlijnd) ten zuiden van Hendrik-Ido-Ambacht. Bron kaartondergrond: Google Earth.

Ten behoeve van de plannen op de locatie is het plangebied op verschillende momenten onderzocht op het voorkomen van beschermde flora en fauna door Ecogroen BV. In 2011 is een quickscan uitgevoerd, waarbij het hele plangebied inclusief De Baak 8 en 16 bezocht is. Aan de hand van de resultaten is een ontheffing van de toen vigerende Flora- en Faunawet aangevraagd voor Huismus, Bittervoorn en Kleine modderkruiper. De ontheffing is verleend onder kenmerk FF/75C/2013/0270 en geldt tot en met 1 januari 2019. De bepalingen blijven tot die einddatum volgens het overgangsrecht in de huidige Wet Natuurbescherming onverminderd van kracht, ook al zijn Bittervoorn en Kleine modderkruiper niet langer beschermde soorten.

Een van de eisen vanuit de ontheffing betreft het opstellen van een ecologisch werkprotocol (EWP). Voorliggende rapportage betreft dit EWP en is gebaseerd op de voorwaarden die zijn voortgekomen uit de ontheffingsverlening.

1.3 Doelstelling

Er dient rekening te worden gehouden met de aanwezige beschermde waarden en daarvoor geldt een maatregelenpakket. In voorliggend protocol ligt het accent op de maatregelen die genomen dienen te worden om de aanwezige soorten (Kleine modderkruiper, Bittervoorn en broedvogels) te ontzien.

In bijlage 2 is een logboek opgenomen waarin de uitvoering van de maatregelen moet worden bijgehouden. Zo kan bij eventuele controle of handhaving worden aangetoond dat er zorgvuldig wordt gewerkt.

1.4 Status en gebruik

Voorliggend EWP is een zelfstandig leesbaar document dat met zorgvuldigheid is opgesteld door specialisten van Ecogroen. Als initiatiefnemer/uitvoerder bent en blijft u zelf verantwoordelijk om binnen de randvoorwaarden van de verleende ontheffing en dit werkprotocol te blijven.

2. Soorten

Flora

In het onderzochte gebied zijn algemene plantensoorten van erven en agrarisch gebied aangetroffen. Waargenomen soorten zijn onder andere Gewone paardenbloem, Smeewortel, Klein hoefblad, Straatgras, Kleine veldkers en Brede weegbree. In de sloten en slootkanten groeien Liesgras, Riet, Harig wilgenroosje en Dotterbloem.

Er zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen of bekend (NDFP 2018). Gezien de aangetroffen soortensamenstelling, het agrarisch gebruik en de terreingeesteldheid worden dergelijke soorten ook niet verwacht. Het nemen van vervolgstappen ten aanzien van de soortgroep flora is in het kader van de Wet natuurbescherming niet aan de orde.

Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Op basis van het uitgevoerde vleermuisonderzoek is vastgesteld dat in het bestemmingsplangebied en perceel De Baak 16 geen verblijfplaatsen of onmisbare vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen aanwezig zijn. Voor wat betreft vleermuizen kan de sloop van de gebouwen en de kap van 338 bomen zonder nadere maatregelen worden uitgevoerd. De enige uitzondering hierop is De Baak 28. De beoordeling of er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig kunnen zijn dienen te zijner tijd nog geactualiseerd te worden. Er vinden op De Baak 28 geen werkzaamheden plaats in het kader van dit werkprotocol. Het nemen van vervolgstappen voor verblijfplaatsen van vleermuizen is in de rest van het plangebied niet noodzakelijk.

Vliegroutes

Tijdens de onderzoeken gericht op vliegroutes zijn geen duidelijke vliegroutes vastgesteld van vleermuizen die pendelen tussen kolonies en foerageergebieden. Langs de Baak (globaal tussen de nummers 8 en 28) zijn regelmatig passerende Gewone en Ruige dwergvleermuizen vastgesteld, alsmede éénmaal een Watervleermuis, maar het ging daarbij steeds om enkelingen en dieren die steeds over korte afstand heen-en-weer vlogen. Van verhoogde aantallen en een gemeenschappelijke richting was geen sprake. De bomenrijen fungeren niet als een vaste en onmisbare vliegroute voor vleermuizen. Het nemen van vervolgstappen voor vliegroutes van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Foerageergebied

In de huidige situatie is het open landbouwgebied slechts bij windstil en warm weer aantrekkelijk als foerageergebied. De vleermuizen foerageren in het plangebied voornamelijk rondom erven en beplanting. De dieren die gebruik maken van dit foerageergebied kunnen na de bomenkap gebruik maken van de bomen langs de erven van De Baak 4 tot 12 en de bomen die dan resteren langs De

Baak, zoals de grote populieren aan weerszijden van De Baak. Bovendien wordt het bedrijventerrein groen ingericht met een grote watergang en bomenrijen tussen de kavels, waardoor het terrein voor vleermuizen in belang zal toenemen als foerageergebied. Het nemen van vervolgstappen voor foerageergebieden van vleermuizen is niet noodzakelijk.

Grondgebonden zoogdieren

Vaste verblijfplaatsen van overige zoogdieren die zijn opgenomen op Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn (o.a. Noordse woelmuis, Otter en Bever) en nationaal beschermde zoogdieren (o.a. Waterspitsmuis, Eekhoorn en Boommarter) worden op basis van het veldonderzoek, terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDDF 2018) uitgesloten. Vervolgstappen voor deze soorten zijn niet aan de orde.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied uitwerpselen van Vos aangetroffen. Een burcht is echter niet vastgesteld. Vossen maken in open gebieden ook gebruik van veldlegers in de open lucht. Verder zijn verblijfplaatsen en exemplaren van allerlei algemene vrijgestelde beschermde soorten zoals Haas, Huisspitsmuis, Mol, Egel, Rosse woelmuis, Veldmuis en Bosmuis aangetroffen en/of te verwachten in het plangebied. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten automatisch vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen niet aan de orde is. Voor deze soorten geldt echter nog wel de zorgplicht. In het kader van de algemene wettelijke zorgplicht kan onnodige schade aan exemplaren voorkomen worden door grondwerk en het dempen van sloten uit te voeren buiten de kwetsbare voortplantings- en winterperiode. De meest geschikte periode is september-oktober.

Broedvogels

Bij broedvogels wordt onderscheid gemaakt in twee categorieën met een verschillend beschermingsregiem (zie kader 2).

Kader 1 Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt verstaan: in functie zijnde nesten van de Ooievaar, Boomvalk, Buizerd, Havik, Ransuil, Roek, Wespandief, Zwarte wouw, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Kerkuil, Oehoe, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart en Huismus. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Broedvogels met jaarrond beschermde nesten

Op basis van het uitgevoerde veldbezoek, de terreinkenmerken en de constructie van de bebouwing worden meerdere jaarrond beschermde nesten van broedvogels verwacht.

Huisumus

Tijdens eerdere door Ecogroen uitgevoerde onderzoeken zijn in het plangebied alleen territoria/nestplaatsen van Huisumus vastgesteld op De Baak 28. Het ging destijds om circa tien paren (Lindenholz, 2012). Sindsdien is het erf niet meer onderzocht omdat geen overeenstemming met de eigenaar is bereikt. Er zijn op 24 april 2017 wel enkele Huismussen vastgesteld op het erf (gezien van grote afstand) maar een adequate inventarisatie kon vanaf afstand niet worden uitgevoerd. Er vinden overigens geen werkzaamheden plaats op dit adres.

Bij veldbezoeken in 2012 en 2017 is vastgesteld dat in de overige opstallen in het plangebied (schuur achteraan kavelpad De Baak 8, woning De Baak 16 en de schuren achter De Baak 12) geen Huismussen broeden.

Voor het te zijner tijd afbreken van De Baak 28 is ontheffing van de Flora- en Faunawet verleend (kenmerk FF/75C/2013/0270). Op 1 januari is de Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Op basis van het overgangsrecht zijn de voorwaarden uit onder de Flora- en Faunawet verleende ontheffingen onverminderd van kracht. De ontheffing geldt tot 1 januari 2019. Voor de nesten van Huismus die verloren gaan dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

De voorwaarden voor het mogen slopen zijn na te lezen in de ontheffing en bestaan in het kort uit het werken buiten de kwetsbare broedperiode, het vooraf ongeschikt maken van de nestplaatsen en het tijdig aanbieden van adequate vervangende nestgelegenheid. Deze voorbereidende werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd. Indien de ontheffing verloopt voordat het erf geamoveerd is, dient naar verwachting een nieuwe inventarisatie uitgevoerd te worden en een nieuwe ontheffingsprocedure te worden doorlopen.

Roofvogels en Ransuil

In 2014 heeft een Buizerd gebroed in een groot takkennest boven de oprit van het reeds afgebroken erf aan De Baak 26. Nesten van Buizerd genieten jaarronde bescherming en zijn ontheffingsplichtig. In 2015 is dit nest niet door Buizerd bezet (Hoksberg, 2015) maar door een Torenvalk gebruikt. Voor nesten van Torenvalk geldt geen jaarronde bescherming. In 2016 is het nest niet door roofvogels of uilen gebruikt, getuige een check op 1 juli 2016 door Ecogroen. In 2017 is een nest verwijderd.

In 2018 heeft volgens Stichting Mooi Geweest weer een Buizerd gebroed in een grote Schietwilg in de laan. Het broedgeval kon wegens melding ná het broedseizoen niet onderzocht of bevestigd worden. Het nest is tamelijk groot en breed en voldoet aan het signalement van een Buizerdnest. Nesten van Buizerd zijn jaarrond beschermd en ontheffingsplichtig. Daarom is besloten om de nestboom en een deel van de belendende bomen niet te kappen. Deze bomen zijn vermeld in hoofdstuk 3. In het voorjaar van 2019 wordt nader onderzoek uitgevoerd, indien noodzakelijk door een ontheffingsaanvraag. De bomen zijn op kaart weergegeven en per stuk beschreven in bijlage 3.

In 2015-2018 waren ook geen andere takkennesten in het plangebied in gebruik door roofvogels en/of uilen. Wel zijn in mei en juni 2017 twee waarnemingen gedaan van een jagende Ransuil nabij de rotonde Reeweg-Ambachtsezoom (NDFF 2018) en is tijdens het vleermuisonderzoek op 27 juni 2017 tenminste een tweetal bedelende jonge Ransuilen gehoord. De jonge vogels bevonden zich in open terrein, globaal achter De Baak 12. Er is daar geen sprake van geschikte broedplaatsen.

Naar alle waarschijnlijkheid betreft het uitgevlogen jongen waarvan de nestplaats zich op een onbekende plek buiten het plangebied bevindt. Het nest bevindt zich in ieder geval niet in het plangebied, waardoor van schade aan de nestplaats geen sprake is.

Kerkuil

Het is niet uitgesloten dat op De Baak 28 een (incidentele) roestplaats of een nestplaats van Kerkuil aanwezig is. Deze locaties zijn voor het laatst onderzocht in 2012 (Lindenholz 2012). Dit dient te worden uitgesloten, ruim voordat de sloopplannen worden uitgevoerd. In de loods bij de kassen achter De Baak 8 en in de schuren achter De Baak 12 zijn geen sporen (braakballen, uitwerpselen of ruiveren) van Kerkuil aangetroffen.

Overige broedvogels

Door de aanwezigheid van bebouwing en struweel in het plangebied is broedbiotoop aanwezig voor enkele algemene vogelsoorten zoals Witte kwikstaart, Ekster, Zwarte kraai, Merel, Zwarte roodstaart en Turkse tortel. In 2016 werd regelmatig een Groene specht gehoord tijdens veldonderzoeken. In de laan van het voormalige erf 26 zijn in 2017 grote bonte spechten waargenomen in een boomholte. Vanwege het open agrarische karakter zijn weidevogelsoorten als Fazant, Kievit, Tureluur en Scholekster aangetroffen of te verwachten. Door de aanwezigheid van sloten zijn watervogels als Wilde eend, Krakeend, Waterhoen en Meerkoet aangetroffen en te verwachten.

Alle broedvogels zijn gedurende het broedseizoen beschermd en mogen in deze periode niet verstoord of geschaad worden. Voor verstoring tijdens het broedseizoen van een vogel wordt geen ontheffing verleend. Als broedseizoen wordt gehanteerd: periode van nestbouw, periode van broed op de eieren en de periode dat de jongen op het nest gevoerd worden. Voor de meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Wilde eend broedt echter vroeger; soms al in februari en Turkse tortel juist laat; tot in december. Een broedvogelcheck kan in twijfelgevallen uitkomst bieden.

Amfibieën

Aanvullend onderzoek in 2012 en 2013 (Lindenholz, 2013) naar de strikt beschermde Rugstreeppad heeft uitgewezen dat aanwezigheid van de soort kan worden uitgesloten in het plangebied. Wel zijn Bruine kikker, Bastaardkikker, Gewone pad en Kleine watersalamander algemeen aangetroffen in het gebied. Voor deze nationaal beschermde soorten geldt in Zuid-Holland vrijstelling in geval van ruimtelijke ontwikkelingen. In het kader van de algemene wettelijke zorgplicht kan onnodige schade aan exemplaren voorkomen worden door sloten te dempen buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode. De meest geschikte periode is september-oktober.

Vissen

In drie watergangen in het plangebied zijn in het verleden beschermde vissoorten aangetroffen. Kleine modderkruiper is in alle drie de watergangen aangetroffen en Bittervoorn in één watergang langs de Reeweg. Voor het dempen/verleggen van deze watergangen is destijds een ontheffing van de toenmalige Flora- en Faunawet aangevraagd en verleend onder kenmerk FF/75C/2013/0270, die geldig is tot 1 januari 2019. Bij het in werking treden van de Wet Natuurbescherming is de beschermde status van deze soorten echter vervallen. Het overgangsrecht in de Wet Natuurbescherming geeft aan dat de voorschriften uit een onder de Flora- en Faunawet verleende ontheffing onverminderd van kracht blijven. Dat betekent dat het dempen van sloten en andere ingrijpende werkzaamheden in het watermilieu onder de voorwaarden uit de ontheffing moeten plaatsvinden, tenzij de ontheffing verlopen is ten tijde van de werkzaamheden.

Op 24 april 2017 zijn alle sloten nogmaals intensief bemonsterd met een steeknet. Daarbij zijn wederom Kleine modderkruipers aangetroffen, maar geen Bittervoorns. Verder zijn Kolblei, Ruisvoorn, Driedoornige en Tiendoornige stekelbaars aangetroffen. Deze soorten zijn niet beschermd onder de Wet Natuurbescherming, maar omdat vissen kwetsbaar zijn bij dempingswerkzaamheden wordt in het kader van de wettelijke zorgplicht geadviseerd om altijd richting het open water te dempen. Door een dammetje van zoden met behulp van een rupskraan langzaam door de sloot te schuiven kan het water met de vissen worden weggestuwd. Bij ophoping van slootbagger voor het dammetje kan dit met de kraan op de kant worden uitgelegd, waarbij vissen uit de bagger verzameld en naar een veilig water kunnen worden gebracht.

Achter het dammetje kan zonder schade aan vissen worden gedempt. Eveneens in het kader van de algemene wettelijke zorgplicht kan onnodige schade aan vis voorkomen worden door sloten te dempen buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode. De meest geschikte periode is september-oktober.

Overige soortgroepen

In het plangebied zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde reptielen en ongewervelden aangetroffen of te verwachten. Wegens de afwezigheid van geschikt biotoop en het ontbreken van geschikte voortplantingslocaties of andere beschermde leefgebieden voor deze soorten. Vervolg-stappen voor overige soortgroepen zijn niet aan de orde.

3. Mitigerende maatregelen

3.1 Algemeen

1. Dit ecologisch werkprotocol en een afschrift van de ontheffing en bijbehorende brief is op de werklocatie aanwezig en onder alle betrokken partijen bekend. Werkzaamheden worden aantoonbaar conform dit protocol uitgevoerd. De documenten dienen op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
2. Afwijking van het protocol is alleen mogelijk na overleg met de ecologisch toezichthouder.
3. De werkzaamheden worden begeleid door een gekwalificeerde ecologisch toezichthouder met kennis op het gebied van vissen en vogels.
4. Door de ecologisch toezichthouder wordt een ecologisch logboek bijgehouden. Hierin worden maatregelen vastgelegd, bedoeld om schade aan beschermde soorten te voorkomen. Daarbij wordt omschreven welke soort betrokken was en welke maatregelen zijn genomen op welke datum en locatie. Op deze manier kan in geval van handhaving eenvoudig worden aangetoond dat er zorgvuldig gewerkt wordt.
5. De gemeente Hendrik-Ido-Ambacht dient onverwijld contact op te nemen met bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 van de ontheffing noodzakelijk zijn.
6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bij de ontheffing bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) te zenden.
7. Werkzaamheden zoals bomenkap worden opgestart en afgerond in de periode september tot half februari. Deze periode valt buiten het broedseizoen van vogels. Indien de werkzaamheden uitlopen tot in het broedseizoen van vogels, dan zullen broedvogelcontroles uitgevoerd worden. Mochten broedende vogels aanwezig zijn dan worden nestlocaties gemarkeerd met piketpaaltjes en lint. In een door een vogeldeskundige zone rondom de gemarkeerde locaties worden de werkzaamheden uitgesteld tot de jongen zijn uitgevlogen.
8. Door gedurende het broedseizoen van Oeverwaluw (half april- eind augustus) te voorkomen dat er steile kanten aanwezig zijn in zandhopen (waar gewerkt moet worden), kan gemakkelijk voorkomen worden dat er vestiging van broedgevallen optreedt. Een vestiging kan zeer snel verlopen en daarom mag een steile kant nog geen weekend blijven staan. Dagelijks schuin afwerken of afdekken met een zeil is noodzakelijk.
9. Bij het onverwacht aantreffen van beschermde soorten - vooral nesten van broedvogels - worden de betreffende werkzaamheden gestaakt en wordt direct contact gezocht met de ecologisch toezichthouder (of uitvoerder). Vervolgens wordt in overleg bepaald hoe de werkzaamheden op een zorgvuldige wijze binnen de kaders van de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd.

3.2 Dempen watergangen

10. Dempen of vergraven van sloten vindt plaats in de periode september-oktober, buiten de kwetsbare voortplantingsperiode van Kleine modderkruiper en Bittervoorn (alleen bij een grondtemperatuur boven 0 °C en ijsvrij water). De genoemde periode kan eerder of later beginnen of eindigen, afhankelijk van omstandigheden. Dit wordt bepaald door de ecologisch toezichthouder.
11. Een week voor aanvang van het dempen/vergraven worden de oevers en waterplanten in de sloten gemaaid met behulp van een maaikorf. Het vrijkomende materiaal wordt op de kant gelegd en gecontroleerd door de ecologisch toezichthouder. Eventueel aanwezige kleine modderkruipers en bittervoorns (en ander waterleven) zo spoedig mogelijk overgezet naar geschikt leefgebied in de directe omgeving maar buiten het werkgebied.
12. De te dempen/vergraven watergangen worden eerst aan beide uiteinden afgedamd. In de afvoerzijde wordt een tijdelijke PVC-buis (doorsnee 30 cm) geplaatst. Vervolgens worden aan het andere uiteinde graszoden in de watergang geplaatst die door een kraan langzaam vooruit worden geduwd in de richting van het open water (en de dam met de duiker). Fauna en water krijgt zo de mogelijkheid om te ontsnappen. Wel wordt tussentijds en op het eind slib weggegraven en uitgespreid op het land. Vrijkomende vissen en andere dieren worden zo spoedig mogelijk overgezet naar geschikt leefgebied in de directe omgeving maar buiten het werkgebied.
13. Na bovenstaande acties zijn de wateren faunavrij en kunnen de wateren - zonder nadere voorwaarden ten aanzien van waterleven worden vergraven en/of gedempt.

3.3 Slopen schuren

14. Het volstaat om de algemene maatregelen beschreven onder paragraaf 3.1 in acht te nemen.

3.4 Voorbelasten

15. De algemene maatregelen beschreven onder paragraaf 3.1 moeten in acht worden genomen.
16. Als de werkzaamheden uitlopen in de richting van het broedseizoen (begin maart 2019), dan dient het werkprotocol uitgebreid te worden met maatregelen om vestiging van broedvogels te voorkomen. Dit geldt met name voor het open terrein (weidevogels).
17. Vanaf februari kunnen de Buizerds aanvangen met het opknappen van het nest en het vormen van een territorium. Ze mogen vanaf 1 februari niet meer gestoord worden tot circa eind augustus. De percelen aan weerszijden van het laantje mogen niet meer betreden of bereden worden. Het aanbrengen van het voorbelastingspakket langs de laan moet voor 1 februari gereed zijn en mag daarna niet meer worden aangepast.

3.5 Kappen bomen

18. De algemene maatregelen beschreven onder paragraaf 3.1 moeten in acht worden genomen.
19. Langs het laantje naar het voormalig erf tussen De Baak 16 en 28 is een mogelijk Buizerdnest aanwezig. Het nest is jaarrond beschermd (ontheftingsplichtig) en moet behouden blijven. De boomnummers 277-303 (Vos, 2017, zie bijlage 3) moeten tot nader order behouden blijven.
20. Na afloop van de kap van de overige bomen dient het laantje aan straatzijde geblokkeerd te worden met stam of takkenhoop om verstoring te voorkomen.
21. Voorafgaand aan de kap van bomen dient een broedvogelcheck door een deskundige te worden uitgevoerd.

4. Contactgegevens

Onderstaand zijn de contactgegevens van betrokken partijen en personen vermeld. Voor inhoudelijke vragen over beschermde soorten en dit ecologisch werkprotocol kan contact opgenomen worden met Ecogroen BV.

Contactgegevens	
<i>Ecologisch begeleider</i> Ecogroen BV Dhr. M. Hoksberg Adviseur ecologie 06-2888 5427 m.hoksberg@ecogroen.nl	<i>Hoofdaannemer en uitvoerder</i> Nader te bepalen
<i>2^e contactpersoon bij geen gehoor:</i> Dhr. R. (Rienk) Apperloo 06-1395 4181	
<i>Opdrachtgever</i> Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht R. (Riny) Verhoef Projectleider MJ.Verhoef@H-I-Ambacht.nl 06-1093 0814	<i>Coördinatie</i> Ingenieursbureau Drechtsteden F.D. (Folkert) Smit Senior projectingenieur fd.smit@drechtsteden.nl 06-3807 1067

5. Geraadpleegde bronnen

Literatuur

Dienst Regelingen (2015) Ontheffing Flora- en Faunawet Ambachtsezoom (FF/75C/2013/0270)

Hoksberg, M.G. (2016) Nader onderzoek jaarrond beschermde vogelnesten Ambachtsezoom. Ecogroen rapport 11340B.

Hoksberg, M.G. (2017) Natuurtoets bedrijvenpark Ambachtsezoom, Hendrik-Ido-Ambacht. Ecogroen rapport 16-458.

Lindenholz, J.G. (2012). Quickscan natuurtoets bedrijventerrein Ambachtsezoom, Hendrik-Ido-Ambacht; Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 11 -340. EcoGroen Advies, Zwolle.

Lindenholz, J.G. (2013) Notitie onderzoek Rugstreeppad Ambachtsezoom. Ecogroen rapport 11-340A.

Vleermuisvakberaad NGB (2017) Vleermuisprotocol.

Vos, R.M. (2017) Boomtechnische beoordeling bij 410 bomen, Ambachtszone te Hendrik-Ido-Ambacht

Internet

BIJ12 Kennisdocumenten Huismus, Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Buizerd. (<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wetnatuurbescherming/>)

NDFF Uitvoerportaal (<https://ndff-ecogrid.nl>). Geraadpleegd juli 2018.

Bijlagen

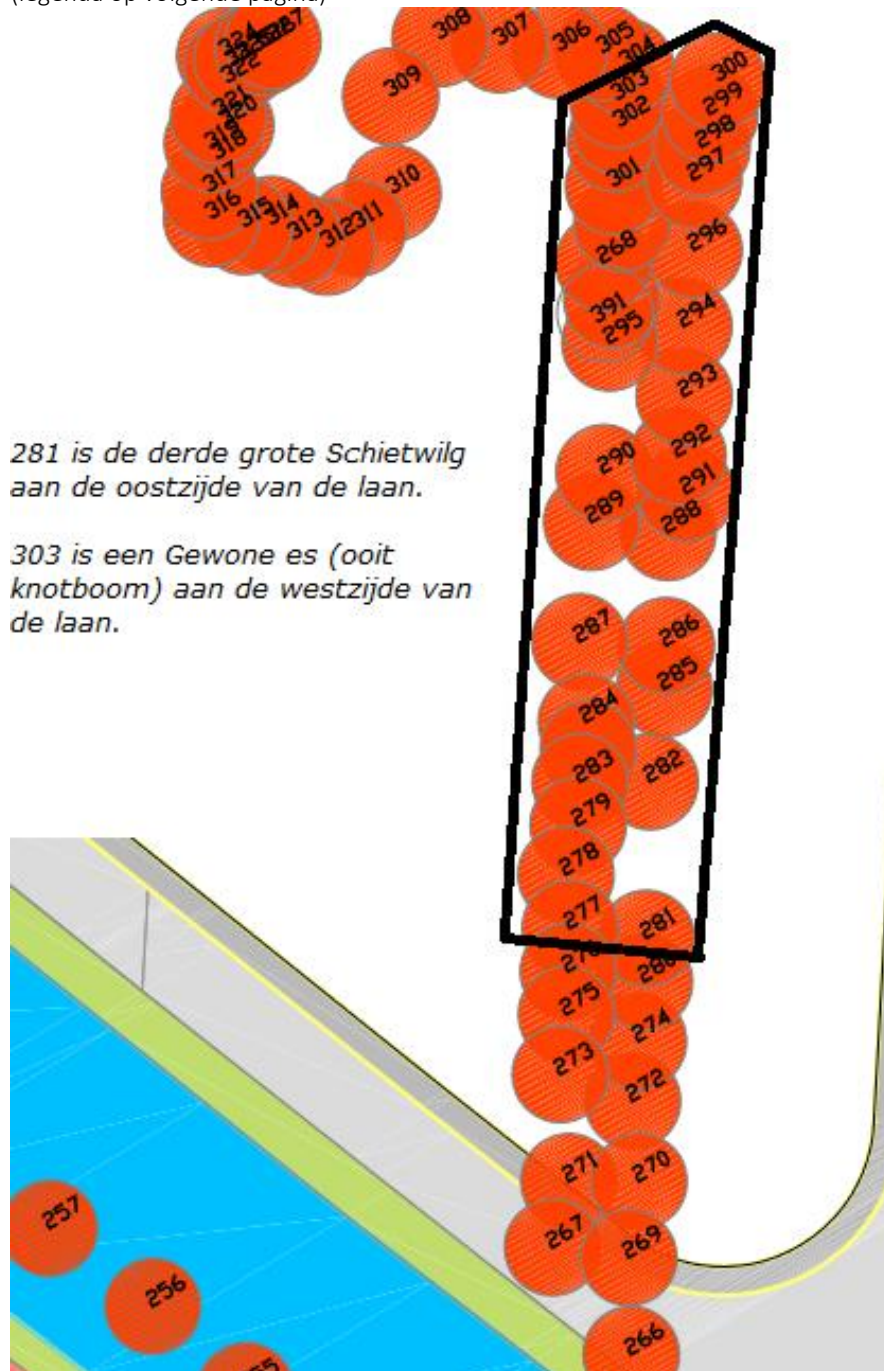

Bijlage 2 Ecologisch logboek

Handeling	Datum	Locatie	Paraaf Ecologisch toezichthouder	Evt. Bijzonderheden/ opmerkingen/ acties/ afspraken
Check mogelijk Buizerd-nest	6 november 2018	Laantje naar voormalig erf	Mark Hoksberg	Geen Buizerd of sporen aangetroffen. Gebruik door Buizerd in afgelopen seizoen is gezien de vorm en grootte van het nest plausibel. Nest moet daarom behouden blijven (jaarrond beschermd) en komend voorjaar nader onderzocht worden. Boomnummer 277-303 (Vos, 2017) moeten daarom tot nader order behouden blijven! Na afloop laantje aan straatzijde blokkeren met stam of takkenhoop om verstoring te voorkomen.
Broedvogelcheck	6 november 2018	Hele plangebied	Mark Hoksberg	Alle bomen en bosjes geïnspecteerd. Nergens in gebruik zijnde nesten of aangetroffen, noch indicaties daarvoor. In de Meidoornstruwelen langs de Ambachtsezoom zijn drie nesten van Houtduif aanwezig. Deze zijn leeg en niet in gebruik.
Gedeeltelijke vrijgave voor kap	6 november 2018	Hele plangebied m.u.v. 277-303	Mark Hoksberg	De bomen in de kapvergunning mogen allemaal gekapt worden, met uitzondering van een deel van het laantje (boomnummers 277-303, Vos 2017) en de Tamme kastanje waarvoor verplanting wordt overwogen.

Bijlage 3 Te handhaven bomen

(legenda op volgende pagina)

Boomnr	Datum	Latijnse boomsoort	Nederlandse boomsoort	Boomhoogte	Diameter	Opmerking	Toekomstv
281	5-2-2018	Salix alba	Schietwilg	18-24 meter	95		10-15 jaar
282	6-2-2018	Fraxinus excelsior	Es	9-12 meter	28	veel water-/nood lot, in verleden	> 15 jaar
283	7-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	93		10-15 jaar
284	8-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	36	Boom is aan het aftakelen,	10-15 jaar
285	9-2-2018	Fraxinus excelsior	Es	9-12 meter	27	veel water-/nood lot, in verleden	> 15 jaar
286	10-2-2018	Betula emanii	Goudberk	6-9 meter	17	Boomrooster om stam	10-15 jaar
287	11-2-2018	Fraxinus excelsior	Es	9-12 meter	36		> 15 jaar
288	12-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	70	Boom is aan het aftakelen,	5-10 jaar
289	13-2-2018	Fraxinus excelsior	Es	9-12 meter	47		> 15 jaar
290	14-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	72		> 15 jaar
291	15-2-2018	Betula emanii	Goudberk	9-12 meter	16		10-15 jaar
292	16-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	54	Spechtgaten (stam)	10-15 jaar
293	17-2-2018	Fraxinus excelsior	Es	9-12 meter	37		> 15 jaar
294	18-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	43		5-10 jaar
295	19-2-2018	Salix alba	Schietwilg	12-15 meter	58		10-15 jaar
296	21-2-2018	Betula emanii	Goudberk	<6 meter	10		10-15 jaar
297	23-2-2018	Salix alba	Schietwilg	15-18 meter	53		10-15 jaar
298	24-2-2018	Betula emanii	Goudberk	9-12 meter	16		10-15 jaar
299	25-2-2018	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	12-15 meter	32		> 15 jaar
300	26-2-2018	Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn	9-12 meter	36		> 15 jaar
301	27-2-2018	Betula pendula	Berk	9-12 meter	25		> 15 jaar
302	1-3-2018	Fraxinus excelsior	Es	9-12 meter	35		10-15 jaar
303	2-3-2018	Fraxinus excelsior	Es	<6 meter	18	was ooit knotboom, te lang niet	> 15 jaar